Nebunia Crucii

Î.P.S. **TEOFAN SAVU**
Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei

Persoana îndatorată să scrie un text sau să susţină un discurs despre Hristos sau despre viaţa creştină în general, se află întotdeauna în faţa unei mari dileme.

Cititorii sau ascultătorii sînt, în general, doritori să lectureze sau să audă ceva în conformitate cu logica gîndirii lor. Duhul lumii, în interiorul căreia ei vieţuiesc, îi îndeamnă să asculte un discurs în conformitate cu acest duh sau să respingă ceea ce nu intră în coordonatele lor de gîndire.

Aşa se face că, atunci cînd Sfîntul Apostol Pavel vorbeşte atenienilor despre creaţie şi Creator, aceştia îl ascultă cu atenţie. Gîndirea lor acceptă cu uşurinţă existenţa unui Creator, pentru că realitatea creaţiei era evidentă. Atunci cînd însă Sfîntul Apostol Pavel vorbeşte aceloraşi atenieni despre Învierea lui Hristos din morţi şi „despre Învierea morţilor", unii l-au luat în rîs, iar alţii i-au zis: „Te vom asculta despre aceasta şi altă dată"(FA 17,31-32).

Aceasta este marea dilemă în faţa căreia se află cel ce scrie sau vorbeşte despre Hristos. Dacă El, Hristos, este prezentat ca un mare reformator, ca un geniu de excepţie, ca cel mai mare dintre pămînteni, textul sau discursul religios are o coerenţă evidentă în logica gîndirii obişnuite. Dacă Hristos este prezentat ca Dumnezeu care creează miile de galaxii, dar în acelaşi timp se naşte dintr-o Fecioară, vieţuieşte printre oameni, este răstignit şi îngropat de aceştia, logica umană obişnuită nu poate accepta un astfel de discurs.

Scriitorul şi cuvîntătorul cel mai de seamă al creştinătăţii – Sfîntul Apostol Pavel – este conştient de faptul că textele scrise de el şi discursul pe care îl susţine nu sînt în acord cu logica lumii, ci în conformitate cu o altă logică, a Duhului, logică atemporală şi, în esenţă, divină. „Hristos… m-a trimis să binevestesc, spune Sf. Apostol Pavel, dar nu cu înţelepciunea cuvîntului ca să nu rămînă zadarnică Crucea lui Hristos. Căci cuvîntul Crucii este nebunie pentru cei ce pier, iar pentru noi, cei care ne mîntuim este puterea lui Dumnezeu. Unde este înţeleptul? se întreabă Sfîntul Pavel, unde este cărturarul? unde este cercetătorul acestui veac? Au n-a dovedit Dumnezeu nebună înţelepciunea lumii acesteia? A binevoit Dumnezeu să mîntuiască pe cei ce cred, prin nebunia propovăduirii. Fiindcă şi iudeii cer

BDD-A1 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 21:55:16 UTC)

semne, iar elinii caută înțelepciune, însă noi propovăduim pe Hristos cel răstignit: pentru iudei sminteală; pentru neamuri nebunie. Dar pentru cei chemați, şi iudei şi elini, pe Hristos Puterea lui Dumnezeu şi Înțelepciunea lui Dumnezeu" (I Cor. 1, 17-24).

Asemenea afirmații nu pot fi primite cu uşurință. „Pavele, eşti nebun! Învățătura ta cea multă te duce la nebunie"(FA 28,24), spune un ascultător al marelui Apostol. „Iar Pavel a zis: nu sînt nebun (…), ci grăiesc cuvintele adevărului şi ale înțelepciunii"(FA 28,26).

Adevărul şi înțelepciunea aparțin, în accepțiunea creştină autentică, unei alt fel de logici decît cea care guvernează gîndirea obişnuită. Doi ori doi fac patru, dar ce uimitor este să te afli în fața descoperirii că, uneori, doi ori doi fac cinci, afirmă inegalabilul Dostoievski[1]. Tot lui Dostoievski îi aparține afirmația care nu poate să nu scandalizeze: „Cred că nu există nimic mai frumos, mai adînc, mai îmbietor, mai rezonabil şi mai perfect decît Hristos, ba mai mult decît atît, dacă cineva mi-ar dovedi că Hristos este în afara adevărului şi că, de fapt, adevărul este în afara lui Hristos, mai bine aş rămîne cu Hristos decît cu adevărul"[2].

Iată, aşadar, între ce coordonate sînt plasate textul şi discursul religios care nu prezintă o idee sau alta, ci pe Dumnezeul cel viu. Acesta, printr-o iubire nebună pentru om, se face om pentru ca pe om să-l facă Dumnezeu. Acesta este Dumnezeul despre care textul şi discursul religios autentic trebuie să mărturisească. De fapt, scriitorul şi predicatorul creştin nu sînt altceva decît pana lui Hristos, căci nu ei scriu sau cuvîntă, ci Hristos în care ei viază, sînt şi se mişcă. Pergamentele pe care Hristos scrie nu sînt acelea din piei de animale sau coală de hîrtie, El scrie săpînd litere pe carnea inimilor (II Cor. 3,3); textele pe care El le urzeşte sînt din carne şi oase (Ef. 5,30), literele pe care le întipăreşte sînt de foc mistuitor (Evr. 12,29), discursurile pe care El le rosteşte sînt cu putere multă (Mat. 7,29).

„Nimănui, nimănui pe pămînt să nu îngăduiți să înjosească viziunea creştină! Păziți plinătatea viziunii dreptslăvitoare. Nu micşorați cuprinsul descoperirii lui Hristos!"[3]. Apelul adresat creştinilor de părintele Sofronie Saharov, ucenicul Sfîntului Siluan Atonitul, este cu atît mai urgent cu cît duhul lumii are să pătrundă adesea şi pe alocuri în chiar templul lui Dumnezeu, Biserica. „Să nu vă potriviți cu acest veac" (Rom. 2,2), scria Sfîntul Pavel locuitorilor Romei. Întotdeauna a existat tentația ca duhul lumii să pătrundă în ungherele Bisericii în loc ca Duhul Evangheliei să fecundeze viața lumii.

---

[1] Vezi *Însemnări din subterană*, traducere de Emil Iordache, Editura Timpul, Iaşi, 1996, p. 63.

[2] Dostoievski, *Opere complete în 30 de volume*, vol. 28, cartea 1, Leningrad, 1985, p. 176. Pentru interpretarea acestei afirmații, vezi Mihai Grobnicu, *Iadul este durerea de a nu mai putea iubi*, în „Lumina", nr. 264, 12 noiembrie 2008, p. 16.

[3] Arhimandritul Sofronie, *Cuvântări duhovniceşti*, Vol. II, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2008, p. 20.

BDD-A1 © 2009 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 21:55:16 UTC)

„Căile Mele nu sînt căile voastre, gîndurile Mele nu sînt gîndurile voastre", zice Domnul în descoperirea Vechiului Testament (Isaia 55,8). Scriitorul şi cuvîntătorul creştin trebuie să aibă „gîndul lui Hristos", mintea lui Hristos, logica gîndirii lui Hristos, pentru ca mărturia lui să fie conformă cu mărturisirea Dumnezeului-Om, Iisus Hristos. O astfel de mărturie depăşeşte logica abstractă obişnuită, creştinul neputînd vieţui autentic în limitele logicii formale. Această atitudine poate să pară „nebunie" pentru unii şi „sminteală" pentru alţii. Ea constituie totuşi, singura cale prin care textul şi discursul creştin pot constitui suport în încercarea de a pătrunde în logica mîntuitoare a lui Dumnezeu.

BDD-A1 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 21:55:16 UTC)